

Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o.

NIEUWSBRIEF

Nummer 2, maart 2010

Inhoud

- Van het bestuur
- Fietspaden op historische grond (1)
- Welsinkpad in woord en beeld
- Ut leaven van een vri“jwilliger
- Fietspaden op historische grond (2)
- Bloemrijke bermen langs onze paden?
- Afsluiting paden tijdens de winter
- Honden aan de lijn!
- Contactgegevens

Van het bestuur

Voor u ligt de tweede nieuwsbrief van de Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o. Deze nieuwsbrief brengen wij uit voor onze

donateurs, sponsors, grondeigenaren, vrij- willigers en allen die onze fietspaden een warm hart toedragen.

Met recht kunnen we zeggen dat we trots zijn op alles wat er het afgelopen jaar is gebeurd. Dan denk ik aan de opknapbeurt voor het Vriezelderdieksen en het pad door het Masselinkbos. En natuurlijk aan het prachtige nieuwe Welsinkpad, dat wielrenner Robert Gesink op 27 maart komt openen. Trots zijn we ook op onze vrijwilligers, die vele uren hebben gestoken in de aanleg van dit nieuwe pad en het onderhoud van de eerdere paden. En vooral op het plezier dat ze erbij hebben. Onder de vrijwilligers hebben we zelfs een huisdichter – in deze nieuwsbrief vindt u iets van zijn hand.

Trots zijn we tot slot op het feit dat het goed gaat met onze paden. Vorig seizoen is er volop gefietst door zowel Achterhoekers als vakantiegangers. Kleinigheden zijn er altijd, maar de overlast door zwerfvuil, honden e.d. valt gelukkig mee. Door de bank genomen zijn de ervaringen heel positief.

Wij danken u wederom hartelijk voor uw bijdrage, groot of klein en in welke vorm dan ook. Wij gaan met goede moed verder!

Met vriendelijke groet,

Dolf Wisselink Voorzitter

De trotse eigenaren van het Welsinkpad op de nieuwe brug. Han en Ali, bedankt!

Fietspaden op historische grond (1)

Bron: Boerderij- en Veldnamen in Wisch door L. Maas

Enkele van onze fietspaden hebben perceelsnamen als benaming, bijvoorbeeld het Schothorstpad en de Vier Kempe. Door de jaren heen hebben boeren benamingen gekozen voor hun percelen wei- en bouwlanden. Dit om eenduidig te kunnen aangeven welk perceel er bedoeld werd als er geploegd, gezaaid, gemaaid of overige werkzaamheden uitgevoerd moesten worden. In de perceelsnamen zijn vaak iets van de omgeving herkenbaar. Zo kan iets over de bodemgesteldheid in aangegeven worden. Zand is een veel voorkomende grondsoort in Sinderen en omgeving. Op de hoge dekzandruggen en – koppen vinden we humeuze bruine en zwarte grond, ontwikkeld door eeuwenlange ophoging met pluggen en

vermengd met potstalmest; benamingen met toevoeging –es of –kamp komen daar veel voor. Kleinere zandkoppen dragen namen met de toevoeging –horst, -bult(e) en –buul. Namen als leemgoor en leem-

koepen verwijzen naar het delven van leem. In de Silvoldse Sleage komen we namen tegen met de toevoeging –slag wat duidt op nieuwe ontginningen. Voor bouwland percelen herinneren de namen aan de gewassen die er verbouwd werden. Zo kennen we Roggekamp, Haverkamp, Vlaskamp/Vlasspree en Kleaverkamp. In grote delen van de Achterhoek is -es de benaming voor een aaneenliggend complex bouwland, vaak in gebruik bij meerdere eigenaren. Namen als Den Es, Hoge Es en Leage Es kunnen beschouwd worden als restanten van en dergelijk escomplex. Het bestandsdeel -veld komt voor in namen voor woeste grond en uit die woeste grond aangemaakte percelen zoals; in ‘t veld, op ‘t veld en ‘t Erinkveld. Woeste grond was vaak met heide begroeid vandaar namen als In de Heide, de Laege Heide. Verder komt dit ook voor in samenstelling met boerderij of perceelsnamen: Schuurmans- heide, Jansheide en Tichelaovendsheide. Oorspronkelijk woeste grond, ontgonnen en in gebruik als laag bouwland of moerassige weide kent de naam –broek.

mog toen nog niet (de kleur van de heure was nog niet goed).

A“j dan bi“j huus komt hij op ens een zee van tied die deur de “baas” betaald wördt en i“j mag zelf invullen wat of i“j gaot doen. Met dat invullen wet ut thuisfront ok wel raod en dan köj ow aardig vermaken. Ok ut bestuur van de stichting kerkepaden wol wel helpen invullen en vroeg of ik as vri“jwilliger met wol helpen met de anleg van fietsepaden (ut is gezellig en i“j könt mooi ow olde wark afbouwen, aldus . . .).

Nao zukke argumenten hoef i“j niet lang nao te denken en is ut ei gauw gelegd. Onder ut mom van alles mag maor niks mot wier geprobeerd alle neuzen van boeren, tuinders, chauffeurs, direkteuren, wetholder, postbode, onderminister, annemmer, boekholders, schoolmeisters, aow-ers, kleine en grote zelfstandigen, vutters, huusmoeders, enz. oftewel alle vri“jwilligers, richting fietspad te sturen. Ut grote veurdeel van deze vri“jwilligers is dat ze niks kost (althans verrekte weinig). Deurum mo“j d“r ok zo zuunig op zun en ze goed in de watten leggen. Dat in de watten leggen lukken niet altied, want ut anwezig zun ontaarden meestal in echt warken.

Nao een ietwat chaotische start bi“j de Straote in het bos lagen al gauw de grieze köppe op ut fietspad zich in ut zweit te trekken met grei en spul van wieter weg. De trekkers die dat spul anbrachten hadden wel iets weg van un trekker-trek wedstried, veurwielen hoog, de bak zo vol dat den niet van de grond kon kommen en maor jagen en maor jagen. Ondanks ut ontbrekken van moderne technieken kwam der toch een mooi pad te veurschien.

Welsinkpad in woord en beeld

Kump hier binnenkort een ophaalbrug? Haal em op en leg em vlug. Wi“j wilt hier graag fietsen in de mooie natuur, elken dag wel meschien een paar uur. Gin peerde, bromfietsen of motors op et pad, en veur hunde is ergens anders plaatse zat. Wat zal et allemaole mooi wodden hier op dit ende en laote wi“j et allemaole netjes hollen, dat bespaort een hoop ellende.

Wód vervolgt...

Welsinkpad 'in den beginne'

Maart 2010, pagina 3

En dan zo tussendeur met een man of 10- 15 koffiedrinken. De moderne k kken is op zo'n toeloop niet berekend en deurum wier d'r een mobiel praothuus angevoerd. Zo'n huus hef meerdere veurdelen zo as, i'j hoeft gin wereldreis te maken naor de koffie en bi'j een massale toeloop is d'r buuten genog ruimte. As zo'n huus now toch us praoten kon, dan kon ik d'r wel een boek vol over schrijven, want daor wier wat afgepraot en niet alleen maor gepraot!!!

De dagelukse dingen wieren uitvoerig uut de duuke gedaon en was dat niet genog dan kwammen uut de archieven de mooiste verhalen over vrogger te veurschien.

Naor de vrouwluu, die de koffie brachten, wier altied riekhalzend uitgekekken. Of dat alleen um de koffie was wet ik niet, wel wet ik dat ze emmers vol vocht angevoerd hebt en tassen vol koeken. Wat hadde wi'j ut goed, wi'j wieren echt in de watten gelegd. Ondanks de leeftied wasse wi'j niet te old um ok nog wat te leren. Dat pad anleggen ging ons al vri'j goed af, maor der was meer wark an de winkel. Struukke mosten der gepot worden, afrastering zetten, bruggen bouwen, wildreusters maken, greszaod zeien en een betjen

bloemenzaad streuen. Dat laatste hebt ze wel gewetten, foi foi foi ... wat een bloemen. A“j het wollen zien mos i“j twee dagen van te veuren al kaartjes kopen, zo druk was ut. Goed zeg dat die vri“jwilligers van te veuren dat pad daor hadden angelegd anders was dat een mooie kroeperi“j geworden.

En zo trokken de vri“jwilligers al kroepend en harkend van pad naor pad, vaak in weer en wind. Vocht was bi“j de anleg een belangrieke factor, oaverdag gaf ut een verhardende warking an het pad en smiddags een geestverriekende warking an de mens en soms bi“j ut spi“j maken kwam ut ok goed van pas.

Dat wi“j zo met zun allen goed bezig waren hebt ze ons vanuut Arnhem wel laoten wetten, wi“j kregen un vette premie, die met gin meugelukheid was op te kriegen.

Met vri“jwilligers is ut net as met mensen, a“j ze an de gang hebt mo“j ze deur laoten gaon. En zo kwam der weer een ni“j pad bi“j, wat begaonbaor gemaakt mos worden veur fietsers.

Anbrenge 'stopvarf' Vriezelderdieksken

Nao maonden van zagen, iedere vri“jwilliger hef inmiddels veur vief

jaor brandholt, hebt ze met stopvarf (althans zo lek dat) un pad veur de fietsers angelegd. Een heel biezunder pad. A"j daor an woont mag i"j hen en weer fietsen, maor as i"j der niet an woont mo"j an ut end weer terug, zoiets dat schut niet op.

Ut laatste pad waor now an gewarkt wodt hebt ze groots angepakt, vri"jwilligers uut ut leger wodt der bi"j gehaald en zelfs een kastelein wodt op de meest dreuge plekken ingezet. Ok buren en anwonenden wier gevraagd te solliciteren veur brugwachter of wuulenvanger. Met zo"n inzet mot dat wel een prachtig pad gaon worden.

A"j zo met mekaar als vri"jwilligers bezig bunt komt der vaak ongekende talenten in de mens boven drieven. Um maor us iets te

Maart 2010, pagina 4

nuumen, vrogger ha"j Vondel, de dichter van ut vaderland, now hebbe wi"j der zelf één den riemt ut hele fietspad an mekaar. Dat bunt toch mooie dingen um met te maken. A"j dan tussendeur ok nog een mooi

stuksken wark könt maken, wat wi“j dan as vri“jwilliger nog meer?
Zeg ik schei d“r now uut, wi“j praot een andere keer wel us wieter.

Un vri“jwilliger

Et geet wieter ...

... Donderdagmorgen ginge wi'j der echt weer an

met man en macht, et waan der dizze kere wel meer dan acht. Dre'ij trekkers met een bak der achter aover

et glibberland, de rest met schuppen, harken an de gange in et zand, 't was weer met de planke trekken en drukken, et zand met de batse van den bak af rukken. Jao, af en toe ging et onmundig te keer van

alle kanten op et land, ze staot mekare in de wèège, hoe holle wi'j dat in de hand. ...

Op den afstèèk make wi'j de deurgang veur et jongvee klaor,
ok bi'j Welsink make wi'j mooie hoekpöste in den hoek daor.

Dat is ok et pleksken waar Han de benkskes hef e'dacht,
aj der aover praot, lik et offe daor al jaoren op wacht.

Daor heffe al es e'lègen en gemijmerd in et gres, wazse daor now allene, of is dat met

Ali e'wes?

Wóð vervolgt...

Maart 2010, pagina 5

Fietspaden op historische grond (2)

De Stichting kerk- en fietspaden Sinderen e.o. geeft in zijn naam al aan dat hij met historische paden bezig is en tracht ook in de naamgeving iets van die historie vast te houden.

Zo is de naam van het pad „de Vierkempe“ een aanduiding dat het pad over vier kampen loopt. Komend van de Luimesweg passeert men eerst de „Dri-j kempe“ en over de beek lag de vierde kamp: de

afgegraven Kamp van Lammers van de Fiscaal.

Op een oude, door landmeters getekende kaart van het Groot Breedenbroek van 1750 zien we die kampen terug onder de namen “Dreij kaempe” (middenboven op de kaart) onder Roussenstede en “den Kamp” (geheel rechts op de kaart) onder Viscaalstede.

Het nieuwe pad dat in 2007 is aangelegd, is min of meer een vervanger van het pad dat hier lag tot in de 60-er jaren van de vorige eeuw. Bij het huis „de Straote“ lag toen een smalle brug.

Op een luchtfoto uit 1951 kun je het oude pad goed zien. Langs de ondergrens de Luimesweg. Van links onder naar rechts boven loopt de Keizersbeek. In het midden „de Stroate“, midden rechts „de Roesse“ en links in de bovenhoek de „Fiscaal“ (Lammers) aan de Molenweg. Vanaf het bruggetje loopt het pad met een bochtje naar de Molenweg.

Arie Nijman

Et geet wieter ...

Bennie hef de hele uitvoering in de hand en zeg hoe en waor, aw den neet hadden zatte wi'j geregeld met de hande in 't haor.

Al ut bestellen, ut uutpeilen, hoe dikke puin, 06, leem, gravidor en wie wat dut, d'r is eigenluk niks watte neet wet of watte neet zut.

Aw den neet hadden kwamme wi'j an 't prutsen, echt waor, en was dit mooie pad nog lange neet klaor. Wöd vervolgt...

Maart 2010, pagina 6

Bloemrijke bermen langs onze paden?

Onze paden worden aangelegd met subsidie van gemeente en provincie. Een van de subsidievoorwaarden is dat er langs de paden iets wordt gedaan voor natuur en landschap. In de vorige editie spraken we over ecologische verbindingzones met Piet Kleingeld van de gemeente. Deze keer gingen we langs bij Berd Westerveld aan de Wissinklaan.

Hebben wij in Sinderen nog wel iets waardevols aan natuur en landschap? Over deze vraag hoeft Berd niet lang na te denken.

„Ik denk dan allereerst aan onze bermen. Dat is misschien niet direct voor de hand liggend. Maar er komen wel degelijk in Sinderen nog bijzondere planten voor, zij het in kleine aantallen. Dan moet je denken aan soorten als Hengel, Gele dovenetel, Agrimonie, Akkerhoornbloem, hier en daar nog Helmkruid, veel verschillende Klaver- soorten. Hengel staat aan de Laarweg en Rademakersbroek. Langs de Boskapelle stond en staat gelukkig weer vrij veel Brem. Ook Heide komt wel voor, op schrale stukken. En natuurlijk heel veel grassoorten. Gewoon langs de Sinderenseweg en de Wissinklaan zie je nog van alles als je goed kijkt. Voor sommige planten is de berm de enige plek waar ze overleven kunnen. Helaas wordt dat steeds minder.“

Hoezo wordt dat minder?

„Je ziet steeds vaker dat bermen worden gemaaid. Soms door boeren die aan zomerstalvoeding doen, de afrastering weghalen en dan gemakshalve de bermen meemaaien. Soms ook door aanwonenden, uit veiligheidsoverwegingen. Natuurlijk moet je geen onveilige situaties gaan creëren. Maar dat kan ook door alleen bij uitritten de bermen te maaien en de rest te laten staan. Of desnoods één baantje langs de weg maaien, maar niet de hele berm. Als je echt iets wilt doen voor de bermen,

moet je ze verschralen, dus één keer per jaar maaien en het maaisel afvoeren. Elders in de Achterhoek zie je daarvan al de resultaten. Kijk maar eens vlak bij Doetinchem, aan de Doetinchemseweg tussen de molen en de stadsrand. Daar komen soorten als Blauwe Knoop en Grasklokje terug, die hier van oudsher thuishoren. Ongewenste soorten als Brandnetel en Ridderzuring blijven vrij goed weg. Ook langs de snelweg begint het al mooi te worden.“

Hengel

Grasklokje

Kunnen wij dat als kerkenpadenmakers dat ook? „Je zou kunnen beginnen met een paar stukken berm en daar het maaisel één maal per

jaar afvoeren, op een stuk waar je met de trekker goed bij kunt komen. Als je dat doet voordat onkruiden zaad zetten, help je de boeren ook nog een beetje. En dan maar eens kijken wat er gaat gebeuren. Je kunt de natuur ook best een handje helpen door wat uit te zaaien. Als je dan maar kiest voor soorten die er vroeger gestaan hebben en passen bij de standplaats. Bijvoorbeeld Kattenstaart op vochtige plekken. Of Heide aanplanten op schralere stukken grond. Ik ben heel benieuwd wat er straks langs het Welsinkpad gaat gebeuren. Daar is de grond relatief schraal en kan best veel moois te voorschijn komen. Kleine Maagdenpalm is al gesignaleerd“.

We komen graag nog eens terug voor een flora-excursie langs het Welsinkpad!

Maart 2010, pagina 7

Et geet wieter ...

... Um half vief wedde wi'j bi'j mekare eroepen ant

begin van tweekend. Et weer was daverend dizzen dag, dus wi'j leien

ons buuten neer, op stuule, kratjes, trekkerbak en wat nog meer. Der was gin agenda veur dizze vergadering en gin

papier, allene een rondvraoge, kaas, worst, cola, water

en bier. Madelon verzorgen de opening van de meeste

flessen, 't was ook echt neudig nao et zweiten, um den

dorst te lessen. Daor wed nogal völle hen en weer epraot, tussendeur zei der wel es ene, 't wûd tied daw

naor huus gaot. Maor toen et bier op was, was den dorst nog niet

veurbeij. Nao wat gerikraoj, wie helt der nog drinken?

Ik of i'j? ...

Met dank aan Jan Wieberdink

Afsluiting paden in de winter

In de winter sluiten we af en toe de paden af. Dit doen we omdat de toplaag van de paden na vorstperioden (bij het dooien) heel gevoelig is voor insporen, met name van fietsen. De toplaag is gemaakt van gravier d'or, een grindsoort die veel kalk bevat en daardoor extra veel vocht vasthoudt. Met het afsluiten proberen we permanente beschadiging te voorkomen. Graag uw begrip hiervoor!

Oproep

Wij hebben nog steeds nieuwe vrijwilligers nodig. Hebt u interesse of weet u iemand, aarzelt u dan niet contact met ons op te nemen.

Honden aan de lijn!

Honden kunnen drager zijn van de Neospora bacterie. Deze bacterie, die ongevaarlijk is voor mens en hond, kan bij runderen het verwerpen van de vrucht (abortus) veroorzaken. Wij vragen hondenbezitters die hun hond meenemen op de paden dan ook om ervoor te zorgen dat uitwerpselen worden meegenomen en in ieder geval niet in het gras worden gedeponed dat voor koeien en schapen is bestemd. Wij doen een dringend beroep op iedereen die gebruik maakt van de kerkenpaden om ons hierbij te helpen en waar nodig ook anderen hieraan te herinneren.

Contactgegevens

Voor meer informatie kunt u terecht bij een van onze bestuursleden:

Dolf Wisselink – voorzitter Gert Boesveld – secretaris Erik Hiddink – penningmeester
Joop Lammers – PR

Madelon Ankersmit – 2^e secretaris Marjon Groot Nibbelink – lid

Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o. P/a Kasselderstraat 4a, 7065 BW Sinderen
Tel. 0623230558 Email: kerkenpadensinderen@gmail.com

Bent u nog geen donateur en wilt u dit wellicht worden? Vraag dan onze donateursfolder aan.

Maart 2010, pagina 8